

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** ÁCITO01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Civilisztika I.: Általános rész, személyek joga
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Private law I.: General rules, law of persons
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
 - 4.1.** 3 kredit
 - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea Tünde, PhD, egyetemi tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
 - 8.1.** össz óraszám/félév:
 - 8.1.1.** nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
 - 8.1.2.** levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
 - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
 - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A Civilisztika I. tantárgy bemutatja a polgári jog alapvető ismérveit, alapelveit, elválasztását a közjogtól, az új Polgári Törvénykönyv megszületéséhez vezető utat, tagolt bontásban és megfelelő részletezettségű tartalom mellett elemzésre kerül az új Polgári Törvénykönyv első három könyvének tartalma: az általános részi ismeretek és a személyek joga (kivéve a gazdasági társaságok jogát, amellyel önálló félév keretében ismerkednek meg a hallgatók). Az előadásanyagban a szellemi tulajdonra vonatkozó sokrétű jogszabályanyag is elhelyezésre kerül a polgári jog átfogó rendszerén belül. A tananyag elsajátítása nélkül nem lehetséges az állam feladataival és működésével kapcsolatos komplex tudás elsajátítása, a közjog és magánjog megfelelő elválasztása, összefüggéseinek, kapcsolódásainak, egymásra hatásának és egymásra utaltságának megértése.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course of Private law I. introduces the main characteristics and basic principles of private law, presents its separation from public law, students become familiar with the way leading to the birth of the new Civil Code. The subject presents the first three books of the new Civil Code containing the general rules and the rules of persons (except for the rules of business associations, which will be presented in another semester). The course also contains the rules of intellectual property. Without the knowledge of the principles presented during the course, students will not be able to obtain a complex knowledge about the tasks and the operation of the state, they will not be able to separate between the private and the public law and they also will not be able to understand the connections between the two systems.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és

működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatokat önálló végzésére. Önellenőrzésre képes.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The prevailing mechanisms influencing the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable of self-monitoring.

11. Előtanulmányi követelmények: Magyar állam- és jogtörténet II. [ÁÁJTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** A polgári jog tárgyköre, rendszere. A polgári jog (magánjog) tudományának kialakulása, fejlődése napjainkig. A magyar polgári jog alapvető elvei. (System and scope of civil law. Historical development of the legal science of civil law (private law). The most important principles of Hungarian civil law.)
- 12.2.** A polgári jog forrásai. A polgári jogi norma szerkezete és fajtái. A polgári jogi jogszabályok érvénye, hatálya és alkalmazása. A polgári jogi jogviszony szerkezete és elemei. Az abszolút és relatív szerkezetű jogviszonyok. (Sources of civil law. Structure and forms of the civil law norm. The validity, scope and application of civil law norms. Structure and elements of the civil law legal relationships. Absolute and relative legal relationships.)
- 12.3.** A jogviszony alanya, tárgya, tartalma (alanyi jog, igény, hatalmasság stb.). A jogi tények mibenléte és csoportjai. Emberi magatartások. A jogügyletek fogalma és csoportjai. (Subject, subject matter and content of civil law legal relationships. Nature and forms of legal facts. Human conducts. Concept and groups of legal transactions.)
- 12.4.** Emberi és társadalmi körülmények. A közhatalmi aktusok, mint jogi tények. Az idő múlása. Az elévülés jogi természete. (Human and social circumstances. Public powers and acts as legal facts. The passage of time. The legal nature of statute of limitations.)
- 12.5.** A személyek joga alapfogalmai (jogképesség, cselekvőképesség, szerző- és vétőképesség, belátási képesség, személy, személyiség, jogi személy). Az ember jogképessége. Holtnak nyilvánítás, a halál tényének megállapítása. A cselekvőképesség. A korlátozottan cselekvőképes személyek és ügyletkötő képességük. A cselekvőképtelen személyek köre és ügyletkötői képessége. (Basic definitions of the law on persons (legal capacity, legal competency, capacity of

discretion, person, personality right, legal person). Legal capacity of man. Legal presumption of death, judicial decision on the fact of death. Legal competency. Persons and their legal acts with limited legal capacity. Persons and their legal acts with legal incompetency.)

12.6. A gondnokság alá helyezésre vonatkozó fontosabb rendelkezések (zárlat, ideiglenes gondnokrendelés). A gondnokrendelés. A támogatott döntéshozatal, a támogatóra vonatkozó alapvető rendelkezések. Előzetes jognyilatkozat tétele, a jognyilatkozat hatályossá nyilvánítása. A nyilvántartásba vétel. (The most important rules on the guardianship (closure, temporary guardian). Appointment of the guardian. Advocated decision-making. Most important regulation on the advocate. Prior legal statement, the force of prior legal statement. Registration of prior legal statement.)

12.7. A személyiségvédelem közös szabályai, az általános személyiségi jog megjelenése. Jogellenességet kizáró okok a személyiségvédelemben. Közéleti szereplők sajátos megítélése. Az élet, testi épség, egészség védelme. A személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás sérthetetlensége. A jóhírnév, becsület védelme, hátrányos megkülönböztetés tilalma. (Common rules of personality rights, the general personality right. Grounds for exclusion in the field of rights relating to personality. Special protection of politically exposed persons. Protection of personal liberty, private life and private residence. Protection of honour and reputation, the prohibition of discrimination.)

12.8. Képmáshoz és hangfelvételhez való jog. A kegyeleti jogok. Ptk.-ban nevesített titokfajták (levéltitok, üzleti titok, hivatásbeli titok). A személyhez fűződő jogok védelmének objektív és szubjektív eszközei. A sérelemdíj. A sajtóhelyreigazítás. A személyhez fűződő jogok érvényesítése. (Right to facial likeness and recorded voice. Right in memoriam. Protection of secrecy in the Civil Code (secrecy of letter, business secret, professional secrecy). Sanctions for violations of rights relating to personality. The restitution. Press correction. Enforcement of rights relating to personality.)

12.9. A jogi személy fogalma, fajtái. A jogi személy létesítésének szabályai. A jogi személy képviselője. (Definition and forms of legal persons. Establishment of legal bodies. Representation of legal bodies.)

12.10. A jogi személyek törvényességi felügyelete. A jogi személyek megszűnése. Az állam jogalanyisága. (Legal supervision of legal bodies. Termination of legal persons. The State as a subject at law.)

12.11. A gazdasági társaságok közös szabályai. Az egyes gazdasági társaságok specialitásai. (Common rules on business associations. Specialities of business associations.)

12.12. Az egyesület fogalma, létrejötte, szervezete, működése és megszűnése. (Definition, establishment, structure, operation and cancellation of associations.)

12.13. A köztestületek. A politikai pártok és az egyházak. Az alapítvány fogalma, létrehozása, szervezete, működése és megszűnése. (Public corporations. Political parties and churches. Definition, establishment, structure, operation and cancellation of foundation.)

12.14. A szerzői alkotás kritériumai. A szerző személyhez fűződő és vagyoni jogai. A szomszédos jogok védelme. A szabadalmazható találmány kritériumai. A szabadalmi oltalom korlátai. A szabadalmi jogviszony tartalma. A használati mintaoltalom. A know-how jogi védelme. A formatervezési minta oltalma. Védjegyként oltalmazható jelzések és kizáró okok. A földrajzi árujelzők oltalma. (Conditions of copyright protection. Moral rights and economic rights of authors. Neighbouring rights. Criteria of legal protection of patents. Limitations of patents. Content of the legal relationship on patents. Legal protection of utility models. Legal protection of know-how. Legal protection of industrial design. Marks protected by trade marks. Legal protection of geographical indications.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a

távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható. Amennyiben a megengedett hiányzásokat túllépi a hallgató, akkor 4 jogesetet írásban kell megoldania oktatói instrukciók alapján; az írásbeli beadvány 60 %-ot meghaladó értékelése esetén sikeres a pótlás. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A gyakorlaton kerülnek félévközi feladatok kiadásra: zárthelyi dolgozatok, írásbeli jogesetmegoldások és beadandók (pl.: táblázat készítése, összevetések és elhatárolások, anyaggyűjtés etc.); ezek teljesítésének részletei minden szorgalmi időszak elején kerülnek meghatározásra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a foglalkozásokon való részvétel feltételeinek és a gyakorlat követelményeinek megfelelő teljesítése; lásd 14. pont.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzésének feltételei az aláírás megszerzése és a szóbeli kollokvium legalább elégséges vizsgajeggyel történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:**17.1. Kötelező irodalom:**

1. Barzó Tímea - Papp Tekla (szerk.): Civilisztika I. Általános tanok. Személyek joga. Szellemi alkotások joga. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5920-05-9 (elektronikus)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lábady Tamás: A magánjog általános tana. Szent István Társulat, Budapest, 2018. ISBN: 963-2777-50-4;
2. Barzó Tímea – Bíró György – Juhász Ágnes – Lenkovics Barnabás – Pusztahelyi Réka: Általános tanok és Személyek joga. Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. ISBN: 9789639360914
3. Barzó Tímea: A nem vagyoni sérelem szankcionálásának fejlődési tendenciái. In: Gellén Klára – Görög Márta (szerk.): Lege et Fide. Ünnepi tanulmányok Szabó Imre 65. születésnapjára. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2016. 38-50. ISBN 978-615-5411-44-1
4. Barzó Tímea – Sági Edit: A sérelemdíj alkalmazhatósága a szerzői jogban. In: Miskolci Jogi Szemle XI. évfolyam 2. szám. 2016. 55-75.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea Tünde, PhD,
egyetemi tanár sk.

